

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10To/11/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113010314
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Monok
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8113010314.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Monoka a sudcov JUDr. Evy Rešatkovej a Mgr. Iva Maruščáka na verejnom zasadnutí konanom dňa 28.6.2017, v trestnej veci proti obžalovanému F. Q. pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zákona, o odvolaniach okresného prokurátora a obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 2T/23/2013 zo dňa 5.12.2016 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku

obžalovaného F. Q., nar. XX.X.XXXX v C., okres P., trvale bytom A. č. XXX, okres P.,

podľa § 285 písm. a) Tr. poriadku spod obžaloby prokurátorky Okresnej prokuratúry Prešov pre skutok kvalifikovaný ako zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že

- v presne nezistený deň v letných mesiacoch v roku 2010 po polnoci v čase asi o 01.00 hod. v obci A., okres P., v spálni rodinného domu č. XXX, pod vplyvom alkoholických nápojov, požadoval pohlavný styk od A. T., nar. X.XX.XXXX, ktorá v tom čase bola v tejto rodine zamestnaná ako opatrovatelka jeho manželky, tým spôsobom, že po tom, ako jej slovné naznačil, že sa chce s ňou milovať, vzápätí k nej pristúpil odzadu, na čo sa otočila tvárou k nemu, dávajúc mu slovné najavo, že „čo to má znamenať“, na čo nereagoval, chytil ju obidvoma rukami za plecia a sotil ju na manželskú posteľ na chrbát tak, že nohy od kolien dole jej viseli z postele, následne ju priľahol, vyhrnul jej nočnú košeľu, pod ktorou nemala nohavičky, stiahol spodnú časť svojho domáceho úboru, čím si úplne obnažil svoje prirodzenie, ktoré pocítila na svojom nahom tele v oblasti podbrušia, na čo dostala veľkú zlosť a celou silou do neho sotila, spadol na zem na chrbát, čo využila, rýchlo sa postavila a z domu vybehla,

- neskôr dňa 25.12.2011 v čase asi o 23.00 hod. opätovne v obci A., v rodinnom dome č. XXX pod vplyvom alkoholických nápojov, požadoval od A. T. pohlavný styk, ktorú tesne predtým zavolať k ním domov pod zámienkou, že jeho manželke je zle, ktorá k nim ihneď pribehla domov v nočnej košeli, cez ktorú mala prehodený dlhý župan s kapucňou, zistiť od neho, že si to vymyslel, podišiel k nej a v predsieni, vedľa kuchyne chytil ju obidvoma rukami za plecia a sotil do nej, na čo spadla chrbtom na pohovku, ktorá sa nachádzala za ňou, pričom jednu nohu mala vystretú na pohovke a druhá jej visela z pohovky dole, celým svojím telom ju priľahol, tvár mal blízko jej tváre, svojou pravou rukou jej začal vyhrňovať vyššie nočnú košeľu, pod ktorou nemala nohavičky, druhou rukou si zároveň vybral zo slipov pohlavný úd, ktorý pocítila na svojom obnaženom tele v podbruší a pokúšal sa vniknúť do jej vagíny, čo sa mu však nepodarilo, keďže obidvoma rukami celou silou do neho buchla, na čo sa prevalil na bok, čo využila a z domu ušla,

pričom poškodená ani v jednom prípade bezprostredne nevyhľadala gynekologické ani iné odborné vyšetrenie z obavy následnej reakcie jej vlastného manžela a možnosti straty zamestnania,

o s l o b o d z u j e, lebo nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. poriadku poškodenú A. T., nar. X.XX.XXXX v U., trvale bytom A. č. XXX, okres P. o d k a z u j e s jej nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Podľa § 319 Tr. poriadku odvolanie okresného prokurátora z a m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol obž. F. Q. uznaný za vinného zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zákona na tom skutkovom základe, že

- v presne nezistený deň v letných mesiacoch v roku 2010 po polnoci v čase asi o 01.00 hod. v obci A., okres P., v spálni rodinného domu č. XXX pod vplyvom alkoholických nápojov, požadoval pohlavný styk od A. T., nar. X.XX.XXXX, ktorá v tom čase bola v tejto rodine zamestnaná ako opatrovatelka jeho manželky, tým spôsobom, že po tom, ako jej slovné naznačil, že sa chce s ňou milovať, vzápätí k nej pristúpil odzadu, na čo sa otočila tvárou k nemu, dávajúc mu slovné najavo, že „čo to má znamenať“, na čo nereagoval, chytil ju obidvoma rukami za plecia a sotil ju na manželskú posteľ na chrbát tak, že nohy od kolien dole jej viseli z postele, následne ju priľahol, vyhrnul jej nočnú košeľu, pod ktorou nemala nohavičky, stiahol spodnú časť svojho domáceho úboru, čím si úplne obnažil svoje prirodzenie, ktoré pocítila na svojom nahom tele v oblasti podbrušia, na čo dostala veľkú zlosť a celou silou do neho sotila, spadol na zem na chrbát, čo využila, rýchlo sa postavila a z domu vybehla,

- neskôr dňa 25.12.2011 v čase asi o 23.00 hod. opätovne v obci A., v rodinnom dome č. XXX pod vplyvom alkoholických nápojov, požadoval od A. T. pohlavný styk, ktorú tesne predtým zavolať k ním domov pod zámienkou, že jeho manželke je zle, ktorá k nim ihneď pribehla domov v nočnej košeli, cez ktorú mala prehodený dlhý župan s kapučňou, zistiť od neho, že si to vymyslel, podišiel k nej a v predsieni, vedľa kuchyne chytil ju obidvoma rukami za plecia a sotil do nej, na čo spadla chrbtom na pohovku, ktorá sa nachádzala za ňou, pričom jednu nohu mala vystretú na pohovke a druhá jej visela z pohovky dole, celým svojím telom ju priľahol, tvár mal blízko jej tváre, svojou pravou rukou jej začal vyhŕňať vyššie nočnú košeľu, pod ktorou nemala nohavičky, druhou rukou si zároveň vybral zo slipov pohlavný úd, ktorý pocítila na svojom obnaženom tele v podbruší a pokúšal sa vniknúť do jej vagíny, čo sa mu však nepodarilo, keďže obidvoma rukami celou silou do neho buchla, na čo sa prevalil na bok, čo využila a z domu ušla,

pričom poškodená ani v jednom prípade bezprostredne nevyhľadala gynekologické ani iné odborné vyšetrenie z obavy následnej reakcie jej vlastného manžela a možnosti straty zamestnania.

Za to mu bol podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona, za použitia § 38 ods. 2, § 36 písm. j), § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov, ktorého výkon mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zákona podmienenčne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 3 rokov.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. poriadku poškodená A. T. bola s nárokom na náhradu škody odkázaná na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolanie okresný prokurátor proti výroku o treste v neprospech obžalovaného a obžalovaný proti výroku o vine i treste.

Prokurátor v odôvodnení svojho odvolania uviedol, že prvostupňový súd správne vyhodnotil dôkazy zabezpečené v prípravnom konaní a vykonané na hlavnom pojednávaní, keď obžalovaného opäť uznal vinným zo spáchania žalovaného zločinu. Avšak nestotožňuje sa s postupom súdu pri ukladaní trestu a uložený trest považuje za nepostačujúci. V tejto súvislosti poukazuje na výpoveď obžalovaného, jeho postoj k skutkom a samotnej poškodenej A. T., jeho patriarchálne správanie voči poškodenej, osočovanie, nekritický pohľad k prejednávanej veci, bez uvedomenia si závažnosti svojho konania, ktorú si neuvedomoval v čase jeho páchania a ani v čase prejednávania veci na súde. Zdôrazňuje,

že obžalovaný prekročil stierateľné hranice, poškodenú považoval za súčasť rodiny, s majetníckym postojom k poškodenej a konaním, ktoré bezprostredne smerovalo k dokonaniu trestného činu, použil násilie v úmysle donútiť poškodenú k súloži, aj keď k jeho dokonaniu nedošlo. Zo záverov znaleckého posudku z odboru klinickej psychológie, vypracovaného na poškodenú v prípravnom konaní vyplývalo, že poškodená konaním obžalovaného neutrela žiadnu ujmu na zdraví. Avšak pretrvávajúce spory vyústili až do zdravotných problémov poškodenej, ktoré sa preukázali znaleckým posudkom z odboru zdravotníctva, odvetvia psychiatrie, ktorý bol vypracovaný medzičasom v konaní Okresného súdu Prešov sp. zn. 4T/78/2016, ktorý vyvrátil tvrdenia obhajoby, že poškodená trpí duševnou, či inou poruchou závislosti na alkohole. Bola potvrdená akútna reakcia na stres, zvýraznením ťažkostí spôsobených konaním suseda - obžalovaného. Poškodená súčasne s manželom riešila vzájomné manželské problémy, ktoré sa vyvinuli z pracovného pomeru, nadmernej zaťaženia zo strany rodiny Q., viac času trávila u susedov na úkor vlastnej rodiny, už spomínaný konflikt na Silvestra v roku 2011, keď o pol noci utekala k p. Q. Q. na pomoc, došlo ku konfliktu a fyzickému napádaniu poškodenej zo strany manžela, ktoré bolo predmetom trestného konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 5T 71/12, za ktoré bol manžel poškodenej obvinený, konanie sa skončilo zmiernou a zastavením trestného stíhania. Nezávisle od tohto konania prebiehalo ďalšie konanie z dôvodu pretrvávajúcich problémov v rodine poškodenej vo vyššie uvedenom konaní 4T/78/2016, za ktoré manžel poškodenej bol obvinený a odsúdený. Uviedla, že svedkyňa - poškodená A. T. v uvedených trestných konaniach vypovedala v tom istom psychickom a fyzickom rozpoložení, ako v tejto veci, pričom nikto nepochyboval o vierohodnosti svedkyne poškodenej, a tiež bola pod vplyvom liekov, ktoré si vyžadoval jej zdravotný stav od mesiaca január 2016. Po vrátení veci prvostupňovému súdu bola výpoveďou manžela poškodenej R. T., vyvrátená pochybnosť krajského súdu v otázke morálneho profilu, či vedenia nemorálneho alebo mravného života poškodenej a či je v rozpore so spoločenskými normami, ktorý uviedol, že nemá vedomosť o nevere manželky, potvrdil, že jeho manželka vedie normálny život, preto s ňou žije toľko rokov. Výpoveď synov obžalovaného R. a C. Q. považuje za účelové, tendenčné, ktorí o skutočnostiach týkajúcich sa skutku vypovedajú presnejšie a detailnejšie, pričom k iným skutočnostiach uvádzali, že si pre odstup času nepamätajú. Vzhľadom na znalecký posudok znalkyne z odboru psychológie vypracovaný na Q. Q., taktiež nepovažuje za správne a zákonné požadovať výpoveď menovanej svedkyne, s poukazom na zníženú špecifickú vierohodnosť svedkyne a zhoršený zdravotný stav menovanej od posledného vyšetrenia. Ďalej poukazuje na doplnenie znaleckého posudku č. 15/2012 na poškodenú A. T. dňa 30.05.2016, podľa ktorého aktuálny psychický stav poškodenej vykazuje negatívne znaky v porovnaní s vyšetrením v roku 2012, v dôsledku kombinácie viacerých faktorov a to prítomnosť somatických ťažkostí, dlhotrvajúceho sporu s obžalovaným, prebiehajúceho súdneho procesu, ako aj toho, že v čase vyšetrenia poškodenej bol jej manžel vo väzbe. K pamäťovým schopnostiam poškodenej znalkyňa uviedla, že sú dostatočné na to, aby si menovaná správne zapamätala prežitú udalosť. K špecifickej vierohodnosti poškodenej znalkyňa konštatovala zníženú sebakritickosť a sebareflexiu a že si to poškodená nevymyslela. Zastáva názor, že obžalovanému za jeho konanie a postoj k trestnej činnosti prináleží prísnejší trest odňatia slobody. Preto navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok čo do výroku o treste zrušil a uložil obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody na dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby a pre jeho výkon ho zaradil do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Obžalovaný v odôvodnení svojho odvolania prostredníctvom svojho obhajcu zdôraznil, že predchádzajúce zrušujúce uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10To/8/2014 vytklo súdu prvého stupňa neúplnosť skutkových zistení, nevysporiadanie sa so všetkými vykonanými dôkazmi pri rozhodovaní a nepreskúmateľnosť skutkových záverov napadnutého rozsudku, pričom mu uložilo doplniť dokazovanie a napraviť vytknuté chyby. Súd prvého stupňa síce doplnil dokazovanie výsluchmi viacerých svedkov, doplnením znaleckého dokazovania a listinnými dôkazmi, no napriek tomu sú skutkové závery súdu prvého stupňa opäť nepreskúmateľné, pričom súd nerozhodol v súlade s procesnými pokynmi a odôvodnením odvolacieho súdu. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku zo dňa 05.12.2016 vyplýva, že súd odôvodnenie doplnil v podstate iba o obsah znaleckých posudkov a svedeckých výpovedí zabezpečených a vykonaných po zrušení predchádzajúceho rozsudku, teda o obsah doplnení znaleckých posudkov PhDr. U., o výsluch znalkyne na pojednávaní, kde sa tak uvádza jej výsluch dvakrát vo vzťahu k poškodenej (str. 6 a 7 rozsudku) a tretíkrát vo vzťahu k Q. Q. (str. 12 rozsudku), doplnený bol výsluch svedkov C. Q., R. Q. a R. T.. Po zrušení predchádzajúceho rozsudku však bola opätovne vypočutá aj poškodená A. T., kde sa preukázalo, že podané trestné oznámenie konzultovala s iným policajtom. V rozsudku je však parafrázovaný iba jej starší výsluch. Na pojednávaní dňa 05.12.2016 obhajca navrhol vypočuť v súlade s pokynom odvolacieho súdu ako svedka Q. Q.,

podľa jej zdravotného stavu a výsledkov konania o navrátenie spôsobilosti na právne úkony (Okresný súd Prešov sp. zn. 30Ps/28/2016), resp. alternatívne prečítať jej výpoveď z prípravného konania, kde táto výpoveď zo dňa 14.09.2012 prečítaná bola, v rozsudku však uvedená nie je. Súd prvého stupňa aj v tomto iba parafrázoval znalkyňu PhDr. U. a osvojil si jej názor a záver, že Q. Q. nemôže byť vierohodná svedkyňa. Ďalej poukazuje na to, že odôvodnenie samotného uznania vinným je na jeden a pol strane v závere rozsudku (str. 13 a 14 rozsudku), kde toto odôvodnenie je totožné s odôvodnením pôvodného zrušeného rozsudku, a je tak zrejmé, že aj napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný z rovnakých dôvodov ako predtým zrušený rozsudok. Odvolací súd vytkol prvostupňovému súdu, že sa uspokojil s konštatovaním, že trestné oznámenie slúži iba ako podklad pre to, či sa začne vo veci konať a že sa dostatočne nevysporiadal s rozpormi v tvrdeniach poškodenej. Prvostupňový súd však opätovne skonštatoval, že smel prihliadnuť len na dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní, čo zápisnica o trestnom oznámení nebola a že síce poškodená v trestnom oznámení tvrdila, že on mal dokonať stíhaný trestný čin, na druhej strane však ešte pred vznesením obvinenia požiadala vyšetrovateľku o opravu tejto „nezrovnalosti“ na pokus, ktorému sa ubránila. Prvostupňový súd sa zaoberal v rozsudku opäť iba hodnotnosťou poškodenej a jeho ako obvineného, a to iba na základe záverov znaleckého dokazovania. Okolnosti podania trestného oznámenia do zápisnice sú podstatnou skutočnosťou a je potrebné ich zohľadniť aj pri posudzovaní vierohodnosti oznamovateľa, teda poškodenej, navyše ak je v zmysle vykonaného dokazovania výsluchmi príslušníkov PZ zrejmý rozpor v tom, čo tvrdila poškodená a čo vyplynulo z výsluchov policajtov. Súd sa nezaoberal výpoveďami A. T., T. E. a L. V. K. vo vzájomných súvislostiach a dialekticky. Príslušníci PZ nemali motív tvrdiť nepravdu, najmä pri tak závažnom trestnom čine ako v tomto konaní, a to nevyhnutne musí viesť k záveru o nehodnotnosti tvrdení poškodenej. Tvrdenie poškodenej, že vec neoznámila skôr kvôli práci a zo strachu pred manželom, považuje za účelové a nevierohodné, najmä ak boli v tomto konaní zistené matrimoniálne problémy poškodenej, kde dokonca ju ani nie týždeň po poškodenou tvrdenom druhom skutku zbil pre to, ako potvrdili obaja, že k nim privedla chodila. Je nezmyselné, aby sa v takej situácii nebola verbálne bránila, ak by sa bol skutkov skutočne dopustil. Ďalej poukazuje na to, že sa súd nijako nevysporiadal so skutočnosťou, že poškodená bola stíhaná pre majetkový prečin voči jeho rodine, kde nikto len tak omylom nevyberie sumu 400,- eur na cudziu bankomatovú kartu, pri ktorej je potrebné zadať 4-miestny PIN. Podľa neho tvrdenia poškodenej počas konania boli plné rozporov, na ktoré upozornil prostredníctvom svojho obhajcu už v odôvodnení odvolania proti predchádzajúcemu rozsudku a na ktoré upozornil aj odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení. Súd prvého stupňa sa však pri rozhodovaní týmito rozpormi dôsledne nezaoberal. Súd si vyžiadal správy o povesti jeho a poškodenej, ktoré boli podané vágne, v rozsudku sa však nimi nezaoberal. Súd závery o jeho vierohodnosti a vierohodnosti poškodenej vyvodil opäť iba zo záverov znaleckých posudkov PhDr. U., čo mu vytkol predtým aj odvolací súd ako nedostačujúce, kde znalec sa nemôže vyjadriť k hodnotnosti v konkrétnej rovine, tento záver musí súdu vyplývať z kritického hodnotenia dôkazov vo vzájomných súvislostiach. Navyše, znalkyňa konštatovala zvýšené lži skóre nielen u neho, ale aj u poškodenej, rovnako konštatovala zníženie vierohodnosti u nich oboch, čo súd vyhodnotil iba v neprospech jeho. Zdôrazňuje, že u poškodenej od začiatku trestného konania je zjavná snaha po odplate, pomste, revanši, ktorú od začiatku odôvodňovala tým, že v ich domácnosti privedla robila a že on ju mal ohovárať a krivo obviňovať z majetkovej trestnej činnosti. Znalkyňa konštatovala pocit krivdy u poškodenej, ktorý ale ona už pri podávaní trestného oznámenia nevyvodzovala z pokusov o znásilnenie. Súd skonštatoval, že poškodená má byť vierohodná preto, lebo po vznesení obvinenia zotrvala na svojich podstatných tvrdeniach a nemala podliehať sugestívnym otázkam. To však považuje za účelovo selektívne. On v tomto konaní tiež svoju výpoveď nemenil, obvinenie zo strany poškodenej považuje za krivdu, trestné konanie mu nie je príjemné a stresuje ho, ale jemu súd neuveril a neuviedol prečo. Prvostupňový súd poukázal na výpovede svedkov R. T., F. P., L. W. a L. Q., kde ale tieto výpovede podľa neho nedokazujú, že sa skutok vôbec stal. Z výpovede P. vyplýva iba, že sa s poškodenou rozprával o trestnom stíhaní. R. T. počula o skutku od matky, podľa jej vyjadrenia v lete 2012, teda počas trestného konania, svedkyne L. Q. a L. W. potvrdili, že skutky im tvrdila iba poškodená tak, že jej neuverili a že sa im sťažovala, že ju pracovne ako opatrovateľku jeho manželky využívali nad rámec povinností. Ďalej poukazuje na to, že súd síce vypočul jeho synov C. Q. a R. Q., tiež svedka R. T., ich výpovede však nijako nevyhodnotil. Obaja vypočutí synovia boli 25.12.2011 doma, obaja vyvrátili, že by došlo k skutku. Ak by sa skutočne o trestný čin pokúsil, obaja by o tom vedeli, resp. logické je, že by takémuto pokusu zabránili. Obžaloba síce poukazovala na ich nevierohodnosť ako jeho synov a účelovosť ich výpovedí, vzhľadom však na to, ako dlho trvá toto trestné konanie a že poškodená býva oproti cez ulicu, dlho u nich pracovala, ktoré skutočnosti vplyvajú negatívne aj na neho, je potrebné aj u jeho synov chápať účasť v tomto konaní ako nepríjemnú a stresujúcu. Okolnosti, za akých poškodená u nich prestala pracovať a ako sa k nim zachovala a na ktorých trvá, považuje za také, na aké synovia,

ale ani jeho manželka, nechcú myslieť, ak nemusia. C. Q. vyslovene uviedol, že jeho matke sa zhoršil zdravotný stav v súvislosti s týmto prebiehajúcim trestným súdnym konaním. Vo vzťahu k výsluchu svedka R. T. poukazuje na to, že sa súd tiež vôbec nezaoberal hodnovernosťou jeho výpovede, najmä ak boli v konaní oboznamované spisy Okresného súdu Prešov sp. zn. 5T/71/2012 a sp. zn. 4T/78/16, v ktorých konaniach bol tento svedok stíhaný pre útoky na poškodenú, jeho manželku. Súd z existencie skutku spáchaného svedkom T. na Silvestra 2011, vyšetovaného v konaní sp. zn. 5T/71/2012, nevyvodil žiadne závery vo vzťahu k stíhaným skutkom v tomto trestnom konaní. Má za to, že z hľadiska tvrdení poškodenej, že sa manželovej reakcie mala báť, preto mu nič nepovedala a trestné oznámenie na neho podala až 22.01.2012 z dôvodu, že ju mal ohovárať, pričom ešte 31.12.2011 ju manžel fyzicky napadol, že pracuje priveľa u nich, je podľa neho nutné prísť k záveru, že zo strany poškodenej šlo voči nemu od začiatku vždy o krivé obvinenie, pretože jej tvrdenia a konanie za takých okolností nie sú logicky vysvetliteľné. Priznáva, že v októbri 2015 poškodenej vynadal, za čo bol sankcionovaný, odmieta však, aby mu bola pripisovaná zodpovednosť za jej súčasný psychický stav ako následok na základe toho, že ho pred 5 rokmi nepravdivo obvinila zo znásilnenia a aby na základe jej súčasného stavu bol odsúdený. V roku 2012 znalkyňa jednoznačne konštatovala, že skutky, ak sa stali, nezanechali na poškodenej žiadne následky. Skutok z roku 2010 sa nemohol ani stať tak, ako tvrdila obžaloba, že hodil poškodenú na posteľ, kde neležala jeho manželka. Poškodená mala 70 kg, podľa jej vlastných tvrdení on je nižšej postavy, je v rozpore s formálnou logikou a fyzikálnymi zákonmi, aby poškodenú dokázal zvaliť (prehodiť) ponad jeho ležiacu manželku až na druhú stranu postele. Na overenie, či sa tento skutok vôbec mohol stať tak, ako tvrdila poškodená, by bola potrebná rekonštrukcia, pri účelovosti a rozpornosti tvrdení poškodenej už v prípravnom konaní. Ako uviedol vyššie, dňa 25.12.2011 boli aj synovia neskoro večer doma, o skutku by vedeli, resp. by mu zabránili, keby k nemu skutočne dochádzalo. Poškodená, u ktorej bola znalkyňou PhDr. U. konštatovaná tendencia k teatralnosti, afektovanosti a zveličovaniu, si z pomsty vymyslela, že ju mal znásilniť, čo neskôr účelovo „zmiernila“ na pokus. Aj z vyjadrení poškodenej počas konania vyplýva, že peniaze žiadala a doteraz žiada odo neho ako ujmu za to, že ju mal ohovárať po obci, nie z dôvodu, že sa ju mal pokúsiť znásilniť, čo svedčí o účelovosti tohto obvinenia. V súvislosti so skutkami používala poškodená počas celého konania pojmy ako „pohlavný styk“, „sexuálna stránka“ a „obťažovanie“, teda už zo svojej podstaty nedosahujúce intenzitu trestného činu proti ľudskej dôstojnosti. Vypočutí svedkovia potvrdili iba to, že poškodenú mali neprimerane využívať na práce, čo cítila ako krivdu, nič iné z ich výpovedí nevyplývalo, už vôbec nie, že by malo dôjsť k spáchaniu obžalovaných skutkov a že ich mal spáchať on. Je presvedčený, že aj ak by súd ustálil, že jediné osoby schopné vypovedať prítomné pri poškodenej tvrdených skutkoch boli len on a poškodená, aj v takom prípade ho mal oslobodiť vzhľadom na vykonané dokazovanie v súlade so zásadou „in dubio pro reo“. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby odvolací súd podľa ust. § 321 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo všetkých jeho výrokoch a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku v spojení s § 285 písm. a) Trestného poriadku ho oslobodil spod obžaloby a poškodenú odkázal s celým jej nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie v zmysle § 288 ods. 1 Trestného poriadku.

Krajský súd na podklade podaných odvolaní podľa § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a po doplnení dokazovania na verejnom zasadnutí dospel k záveru, že dôvodné je iba odvolanie obžalovaného.

V prvom rade je potrebné vytknúť prvostupňovému súdu, že v rozpore s § 327 ods. 1 Tr. poriadku nesplnil pokyny odvolacieho súdu vyslovené v zrušujúcom uznesení sp. zn. 10To/8/2014 zo dňa 19.11.2014, nevykonal všetky nariadené dôkazy, no najmä sa opätovne spôsobom uvedeným v § 2 ods. 12 Tr. poriadku nevysporiadal so všetkými skutočnosťami významnými pre rozhodnutie. Namiesto toho sa pri svojom hodnotení dôkazov obmedzil len na skopírovanie hodnotiacich úvah z predchádzajúceho zrušeného rozsudku zo dňa 28.10.2013, a to vrátane tam sa vyskytujúcich chýb. Prvostupňový súd sa opäť dôsledne nezaoberal obsahom trestného oznámenia, opomenul zhodnotiť aj dôkazy svedčiace v prospech obžalovaného, vrátane tých, ktoré vyvracajú tvrdenia poškodenej, pričom hodnotenie výpovede poškodenej, ktoré je právnou otázkou, preniesol na znalkyňu z odboru psychológia. V dôsledku toho je napadnutý rozsudok opäť nepreskúmateľný a v podstate s tými istými chybami, pre ktoré bol zrušený aj rozsudok z 28.10.2013.

Odvolací súd preto na verejnom zasadnutí doplnil dokazovanie prečítaním trestného oznámenia, správy SHMÚ a rozhodnutia Obvodného úradu Prešov z 25.5.2010 a zistil, že nie je možné bez dôvodných pochybností skonštatovať, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Jediným priamym dôkazom, ktorý má usvedčiť obžalovaného zo spáchania žalovaného trestného činu, je len svedecká výpoveď poškodenej A. T.. Naproti tomu obžalovaný, ale aj jeho manželka Q. Q., ktorá mala byť prítomná pri prvom skutku a synovia R. Q. a C. Q., ktorí mali byť v dome pri druhom skutku, spáchanie trestného činu obžalovaným popierajú.

Za takejto situácie je možné k záveru o vine či nevine obžalovaného dospieť len po dôslednom a starostlivom zhodnotení vykonaných dôkazov.

Poškodená A. T., o ktorej svedeckú výpoveď prvostupňový súd svoj záver o vine obžalovaného oprel, priebeh skutkov nepopisovala vždy rovnako, ale podstatné body opisovala rozdielne v trestnom oznámení a inak neskôr vo svojich výpovediach.

Napriek tomu prvostupňový súd rozpory v tvrdeniach poškodenej náležite nehodnotil s odôvodnením, že zápisnica o trestnom oznámení slúži len ako podklad vyšetrovateľovi k tomu, či začne vo veci konať.

S týmto však nie je možné súhlasiť, pretože trestné oznámenie spadá procesne do kategórie „všetkého“ v zmysle § 119 ods. 2 Tr. poriadku, podľa ktorého môže za dôkaz slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona, vrátane oznámenia. Trestné oznámenie preto môže byť na hlavnom pojednávaní čítané ako listinný dôkaz podľa § 269 Tr. poriadku. To platí bez ohľadu na okolnosť, že oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchaniu trestného činu je podnetom na začatie trestného stíhania (podobne uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2To 2/2013).

Pre správne zhodnotenie svedeckých výpovedí poškodenej je potrebné poukázať predovšetkým na to, že oproti neskorším svedeckým výpovediam poškodená pri podávaní trestného oznámenia dňa 22.1.2012 uviedla, že ju obžalovaný dvakrát znásilnil, že ju pri prvom skutku aj ohmatával po tele a do nej asi trikrát vnikol, že pri druhom skutku aj kričala a obžalovaný do nej raz vnikol, pričom okrem toho ju aj inokedy ešte niekoľkokrát obťažoval tak, že ju ohmatával. Neskôr už poškodená výslovne poprela, aby ju obžalovaný znásilnil a aby do nej vnikol, ale mal sa len pokúsiť ju znásilniť a tiež poprela, aby ju pri skutkoch alebo niekedy predtým ohmatával.

Poškodená A. T. vznik rozporov vysvetľovala spočiatku tým, že sa pri podávaní trestného oznámenia zrejme nepresne vyjadrila, neskôr už tým, že ona pri podávaní trestného oznámenia nepovedala, že ju obžalovaný znásilnil a že do nej vnikol, že nevie prečo to je v trestnom oznámení uvedené a že síce jej policajтка dala zápisnicu prečítať, ale ona si ju riadne neprečítala, lebo tam bola dlho. Napokon tvrdila aj to, že pri spisovaní trestného oznámenia jej bolo zle a od policajtov pýtala aj vodu.

Tieto jej vysvetlenia sú však v rozpore s ďalšími vo veci vykonanými dôkazmi. Policajтка spisujúca zápisnicu o trestnom oznámení Mgr. V. K. ako svedkyňa vypovedala, že písala každý detail, ako jej poradil nadriadený, s ktorým sa radila, keďže ešte takú vec nemala. Zápisnicu s poškodenou niekoľkokrát prechádzali a opravovali, aby tam bolo napísané všetko tak, ako poškodená vypovedala. Už za prítomnosti kolegu E. poškodená pred podpisom zápisnicu aj sama prečítala. Na týchto tvrdeniach svedkyňa Mgr. K. zotrvala aj pri konfrontácii s poškodenou. S touto výpoveďou Mgr. K. sa zhoduje aj svedecká výpoveď T. E., ktorý bol prítomný pri podpise zápisnice o trestnom oznámení a potvrdil, že poškodená si zápisnicu pred podpisom sama prečítala. Zo samotnej zápisnice o trestnom oznámení tiež vyplýva, že bola spisovaná dňa 22.1.2012 od 13.42 hod. do 14.50 hod., čo je tiež v rozpore s tvrdením poškodenej, že bola pri jeho podávaní štyri a pol hodiny. Z výpovedí týchto svedkov tiež vyplýva, že poškodená pri podávaní trestného oznámenia rozrušená nebola.

Na základe takto podaného trestného oznámenia z 22.1.2012 bolo dňa 20.2.2012 uznesením začaté trestné stíhanie vo veci dokonaného zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zákona, pričom toho istého dňa 20.2.2012 bola poškodená A. T. aj upovedomená o začatí trestného stíhania a vypočutá ako svedok, kedy už prvýkrát uviedla, že došlo len k pokusu znásilnenia. Keďže podľa poškodenej ešte pred začatím trestného stíhania bola za L. M., ktorému už vtedy uvádzala, že v zápisnici o trestnom oznámení je chybné uvedené znásilnenie namiesto pokusu, pochybnosti vyvoláva aj tvrdenie poškodenej o tom, že sa o nesprávosti trestného oznámenia dozvedela až z predvolania na výsluch. Okrem upovedomenia

o začatí trestného stíhania dňa 20.2.2012 v spise nie je žiadne iné upovedomenie poškodenej, či doklad o jeho prevzatí poškodenu.

Okrem uvedených rozporov v tvrdeniach poškodenej, ale aj medzi jej tvrdeniami a výpoveďami svedkov Mgr. K. a E., však pochybnosti o spáchaní žalovaného zločinu obžalovaným vyvoláva aj skutočnosť, že poškodená trestné oznámenie nepodala ihneď po skutkoch, ku ktorým malo dôjsť v lete 2010 a 25.12.2011, ale podala ho až 22.1.2012, teda až po roku a pol po prvom skutku a po mesiaci od druhého skutku. O skutkoch ani nikomu bezprostredne nepovedala.

Aj po tom, čo malo dôjsť k pokusu o znásilnenie, teda pre ženu k traumatickému zážitku, v dome obžalovaného poškodená pracovala naďalej aj v nočných hodinách, pričom dňa 25.12.2011 mala ísť na zavolanie obžalovaného k nim v čase okolo 23.00 hod. opäť bez spodného prádla, len v nočnej košeli a župane. Do domácnosti obžalovaného poškodená chodila aj po tom, čo dňa 25.12.2011 malo dôjsť k druhému pokusu o znásilnenie. Z jej výpovede vyplýva, že aj na Silvestra 2011 musela ísť o polnoci k Q..

K dohode o ukončení zmluvy o výkone osobnej asistencie medzi poškodenu a Q. Q. došlo až dňa 9.1.2012. Podľa svedeckej výpovede pracovníčky ÚPSVaR Prešov J. N. poškodená jej k tomu uviedla len toľko, že to už psychicky nezvláda, pričom predtým sa jej sťažovala, že ju Q. núti robiť práce, ktoré nie sú v jej náplni.

Ako vyplýva zo svedeckej výpovede poškodenej, táto trestné oznámenie podala až dňa 22.1.2012 ako reakciu na to, že obžalovaný po obci rozprával, že u nich kradla a neprestal s tým ani po tom, čo mu to na ulici vytkla.

Z obsahu spisu je pritom zrejmé, že poškodená A. T. na podklade oznámenia obžalovaného bola skutočne trestne stíhaná pre prečin neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí, alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Tr. zákona, pretože v dňoch 18.5.2010 a 30.5.2010 vykonala neoprávnený výber z účtu manželky obžalovaného vo výške 400,- eur, pričom trestné stíhanie sa dňa 22.6.2012 po jej priznaní skončilo podmieneným zastavením.

Vychádzajúc z uvedených skutočností teda poškodená mala motív k tomu, aby chcela obžalovanému uškodiť, pričom aj podľa znaleckého posudku z odboru psychológie podanie trestného oznámenia sa dá u nej charakterizovať ako istá forma revanšu. Navyše bola poškodená nespokojná aj s tým, že ju v rodine Q. zneužívali tiež na práce, ktoré nepatrili do jej pracovnej náplne a to i v nočných hodinách, ako vyplýva aj zo svedeckej výpovede R. T..

Spáchanie žalovaných skutkov nie je možné vyvodiť ani z takých skutočností, ktoré predmetný druh trestnej činnosti spravidla sprevádzajú. Pri útokoch obžalovaného podľa výpovedí poškodenej totiž táto neutrpela žiadne zranenia a zistené nebolo ani to, aby došlo k poškodeniu jej ošatenia. Navyše podľa záverov znaleckého posudku z odboru psychológie poškodená neutrpela ani žiadnu ujmu na duševnom zdraví, ktorá by vznikla stíhaným konaním obžalovaného. V jej psychickom stave badať zvýšenú zaujatosť hájením si vlastnej osoby, ktorá je spojená skôr so súčasným sporom s obžalovaným, s pocitom krivdy a nepravosti a reaktívnou potrebou obhájiť sa, čo podmieňuje negatívnu emóciu, ktorá môže do istej miery skresľovať aj pôvodne prežitú udalosť. Sebaobraz je u nej poznačený zníženou sebakritičnosťou, tendenciou prezentovať sa obranne výlučne pozitívne.

Pokiaľ prokurátorka vo svojom odvolaní poukazuje na doplnenie znaleckého posudku z odboru psychológie zo dňa 30.5.2016 je zrejmé, že znalkyňa neskúmala osobnosť poškodenej a následky na nej v dôsledku skutkov žalovaných v obžalobe, pretože týmito otázkami sa zaoberal znalecký posudok z 30.3.2012, keď konštatoval, že poškodená neutrpela žiadnu ujmu na duševnom zdraví. Znalecký posudok z 30.5.2016 sa zaoberal, vo vzťahu k predmetu konania neefektívne, len následkami konania obžalovaného z 26.10.2015 na psychickom stave poškodenej, pri ktorom poškodenej vynadal a za ktoré bol postihnutý v priestupkovom konaní. Jeho závery môžu mať pre predmetné trestné konanie len ten význam, že kým žalovaný opakovaný pokus o znásilnenie na psychickom stave poškodenej nezanechal žiadny následok, tak priestupkové konanie obžalovaného z roku 2015, v spojení s dlhotrvajúcimi matrimoniálnymi problémami ústiacimi do väzby manžela, tiahnucim sa súdnym sporom s negatívnym dopadom na susedské vzťahy a nadmerným a menej kontrolovaným užívaním liekov už spôsobili, že psychický stav poškodenej v máji 2016 dobrý nebol. V konečnom dôsledku preto aj doplnenie

znaleckého posudku vyvoláva pochybnosti o tom, či sa skutok, ktorý je predmetom obžaloby, skutočne stal.

Skutočnosti, z ktorých je obžalovaný stíhaný, nepotvrdili ani iní svedkovia. Dcéra a manžel poškodenej R. T. a R. T. sa o tom, že obžalovaný sa mal pokúsiť poškodenú znásilniť dozvedeli až pri výsluchu na polícii. R. T. síce potvrdil, že poškodená bola 25.12.2011 u Q., ale podľa neho tam bola 20 až 30 minút, čo však zjavne nezodpovedá krátkosti skutkového deja popisovaného poškodenou. Ďalšia dcéra poškodenej V. L. o predmetnej veci nevie nič, k rodičom chodí málo, pričom na mame si nevšimla žiadne zmeny. Zo svedeckej výpovede L. W. vyplýva, že keď sa s poškodenou stretla niekedy v polovici januára 2012, tak bola nazloštená, lebo ju obžalovaný po obci krivo obviňuje a povedala jej, že preto na neho podá trestné oznámenie nielen kvôli krivému obviňovaniu, ale aj pre obťažovanie. Aj svedok F. P. vedel uviesť len to, čo mu povedala poškodená. Táto mu mala povedať, že sa s obžalovaným pohádali, lebo u obžalovaného malo niečo zmiznúť a zvalili to na ňu a tiež že ju mal obžalovaný obťažovať, ale nehovorila nič o znásilnení a tiež že by ju mal obžalovaný nejako odškodniť. Obžalovaný mu zase vravel, že to pravda nie je, ale že to je pomsta za prepustenie poškodenej.

V správaní poškodenej A. T. možno badať aj nelogickosti. Ako už bolo vyššie uvedené, napriek traumatizujúcemu zážitku poškodenej pri prvom pokuse o znásilnenie táto naďalej pracovala v domácnosti obžalovaného, chodila tam aj v noci a dňa 25.12.2011 dokonca opäť bez spodného prádla, len v nočnej košeli a župane. Takto naľahko šla von napriek tomu, že išlo o zimné obdobie a podľa správy SHMÚ vonkajšia teplota bola -3 oC a súvislá snehová pokrývka. Napriek opakovanému útoku zo strany obžalovaného políciu nevolala, no dňa 31.12.2011 a tiež 31.3.2016 políciu volala, keď na ňu zaútočil jej manžel R. T., na podklade čoho sa voči nemu na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 5T/71/2012 a 4T/78/2016 viedli trestné stíhanie pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Tr. zákona.

Pochybnosti o tvrdeniach poškodenej vyvoláva už aj samotná skutočnosť, že ani pri jednom opise priebehu skutkového deja neopísala detaily, za akých malo dôjsť k pokusu znásilnenia (teda poloha, či spôsob obrany), ale ku skutku vypovedala len všeobecne.

Uvedené rozpory a nelogickosti, s ktorými sa prvostupňový súd nijako nevysporiadal, pritom vyvolávajú pochybnosti o vierohodnosti svedeckej výpovede poškodenej. Nemožno preto súhlasiť s prvostupňovým súdom, že len na podklade jej výpovede možno mať dostatočne preukázanú vinu obžalovaného za skutky uvedené v napadnutom rozsudku.

Naproti tomu je tu výpoveď obžalovaného F. Q., ktorý vo svojej výpovedi spáchanie skutkov poprel, pričom trestné stíhanie označil za pomstu zo strany poškodenej pre ukončenie pracovného vzťahu. Tvrdil, že s poškodenou mala problémy aj F. D., pretože jej chodila za manželom.

V prospech jeho verzie svedčia najmä závery znaleckých posudkov z odboru psychiatria a sexuológia a z odboru psychológia, podľa ktorých obžalovaný má nízke libido, netrpí sexuálnou deviáciou a nie sú u neho dané ani prvky sexuálnej agresivity. Aj keď je jeho hodnovernosť znížená, tak rovnako je znížená aj u poškodenej.

Spáchanie skutku z roku 2010 poprela aj manželka obžalovaného Q. Q., ktorá mala byť pri jeho páchaní prítomná, hoci zároveň je potrebné zdôrazniť, že táto trpí vážnymi zdravotnými problémami, v dôsledku ktorých jej pamäťové schopnosti sú defektné a jej vierohodnosť závažne narušená tiež preto, lebo je plne závislá na obžalovanom.

Spáchanie skutku z 25.12.2011 zase popreli synovia obžalovaného, ktorí podľa ich tvrdení mali byť v ten deň doma a o žiadnej takejto udalosti vedomosť nemajú.

Z právoplatného rozhodnutia Obvodného úradu Prešov č. PR. 2/2010/00159 zo dňa 25.5.2010 je možné zistiť, že F. D. bola uznaná za vinnú z priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zák. č. 372/1990 Zb., pretože A. T. pred predajňou COOP Jednota povedala „Ty kurvo, daj môjmu mužovi pokoj a prestaň od neho brať peniaze“. Obžalovaný teda neklamal, keď spomínal aj problémy F. D..

Vierohodnosť obrany obžalovaného posilňujú aj skutočnosti týkajúce sa jeho osoby. Z odpisu registra trestov, ktorý je bez záznamu, totiž možno vyvodiť, že obžalovaný nemá sklony k páchaniu protiprávnej činnosti a už vôbec nie k násilnému konaniu. Priestupku sa dopustil len jedného a to 26.10.2015 priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zák. č. 372/1990 Zb. voči A. T., keď jej povedal, že je kurva.

Za danej dôkaznej situácie, po starostlivom uvážení všetkých uvedených skutočností jednotlivo i v ich súhrne, nie je možné jednoznačne určiť, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Preto je potrebné pri zachovaní zásady „in dubio pro reo“ zvoliť alternatívu pre obžalovaného najpriaznivejšiu.

K odvolaniu prokurátora je potrebné ešte dodať, že nie je možné porovnávať dôkaznú situáciu v trestných konaniach vedených na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 4T/78/2016 či 5T/71/2012 proti manželovi poškodenej R. T. s dôkaznou situáciou v predmetnej trestnej veci, pretože je úplne iná. Kým poškodená v trestných konaniach sp. zn. 4T/78/2016 a 5T/71/2012 bezprostredne po spáchaní trestného činu telefonicky ich spáchanie oznamovala polícii, boli usvedčujúce dôkazy aj objektívneho charakteru, priznanie R. T. a dokonca aj svedecká výpoveď Q. Q., tak v predmetnej žalovanej veci prokurátor žiadne takéto dôkazy nezabezpečil. Je preto zo strany prokurátorky zavádzajúce vyvodzovať hodnovernosť A. T. na základe inej trestnej veci, a to o to viac, že samotná poškodená pri oznamovaní týchto vecí nepostupovala rovnako, keď políciu bezprostredne po tom, čo mal byť žalovaný trestný čin spáchaný, nevolala, trestné oznámenie bezodkladne nepodala a svoje tvrdenia dokonca následne menila.

Keďže teda vina obžalovaného nie je nepochybná ani po starostlivom vyhodnotení všetkých dôkazov, pričom do úvahy už neprichádza vykonanie ďalších dôkazov, odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a obžalovaného podľa § 285 písm. a) Tr. poriadku spod obžaloby oslobodil.

Zároveň poškodenú s jej nárokom na náhradu škody postupom podľa § 288 ods. 3 Tr. poriadku odkázal na civilný proces.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolanie okresného prokurátora podľa § 319 Tr. poriadku ako nedôvodné zamietol.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.